



Betrokkenen bij het praktijkleren

Bij het praktijkleren zijn meerdere personen betrokken met specifieke taken en verantwoordelijkheden, die hieronder staan beschreven.

Vanuit onze visie laten alle betrokkenen een lerende houding zien, stimuleren een krachtige leeromgeving en hebben een actieve bijdrage in de onderlinge samenwerking. Dit door elkaar tijdig te informeren, te zoeken naar afstemming en het overbruggen van uiteenlopende verwachtingen.

Daarnaast delen betrokkenen kennis en inzichten met elkaar, met als doel nieuwe kennis toe te passen en te integreren in zowel de zorg- als de onderwijspraktijk. Er is sprake van ondersteuning naar elkaar en leren van elkaar. Men kent elkaar en er is sprake van 'korte lijnen' tussen betrokkenen.

Student

Van de student wordt verwacht dat deze een proactieve leerhouding aanneemt en zelf de regie in handen neemt ten aanzien van diens leerproces. De student is in toenemende mate zelfsturend en geeft leerdoelen aan, vraagt gericht feedback en reflecteert op het handelen. Hierin laat de student een groei zien gedurende de opleiding. Bij het stagneren van het leerproces neemt de student initiatief in het leggen van contact hierover met de werkvelddeskundige en docent praktijkleren. De student bereidt zich gedegen voor op de stage, verdiept zich voorafgaand en tijdens de stage in het profiel van de werkplek, de categorie zorgvragers en veel voorkomende aandoeningen, ziektebeelden en verpleegkundige diagnoses.

De student is op de hoogte van de eisen die vanuit de school gesteld worden, zoals ten aanzien van het maken van een stagewerkplan, het bijhouden van een portfolio, de te behalen beroepscompetenties en het evalueren en beoordelen van het eigen handelen. De student houdt zich aan de gedragsregels die geldend zijn binnen de zorgorganisatie en komt gemaakte afspraken met andere betrokkenen bij praktijkleren na.

Werkvelddeskundigen *

Binnen de zorgorganisaties werken deskundigen in het werkveld, zoals zorgverleners en behandelaren. Hoewel ervanuit gegaan wordt dat alle betrokken professionals in meer of mindere mate betrokken zijn bij de begeleiding van studenten, hebben de werkbegeleider, de praktijkbegeleider en leidinggevende een specifieke rol in de begeleiding van de student.

* Binnen zorgorganisaties kunnen functionarissen verschillend genoemd worden. Voorkomende functiebenamingen voor de rol van de praktijkbegeleider, zijn bijvoorbeeld opleidingsfunctionaris, -adviseur en praktijkdocent. Ook hebben functionarissen soms een bredere taak dan in dit document omschreven wordt of worden rollen gecombineerd. Zo komt het voor dat de rol van de werkbegeleider en praktijkbegeleider door één persoon wordt ingevuld.

Werkbegeleider

De werkbegeleider (WB) is een zorgverlener met een Hbo- werk- en denkniveau en is bij voorkeur Hbo-opgeleid als verpleegkundige. De WB is werkzaam in de directe zorg en competent in en verantwoordelijk voor het methodisch begeleiden en het beoordelen van studenten.

De werkbegeleider:

- introduceert studenten op de stageplaats en realiseert voorwaarden om te leren.
- coacht, faciliteert en ondersteunt de student in het leerproces, aansluitend bij diens leerstijl en ontwikkelings- en kennisniveau.
- is een rolmodel, geeft en ontvangt feedback op een positief kritische manier, geeft schriftelijk feedback op documenten voor het portfolio en stimuleert de student tot (zelf)reflectie en
- is op de hoogte van het stagewerkplan en de eisen, leermiddelen en -methoden vanuit de school. De WB informeert andere betrokkenen hierover, als ook over het leerproces van de student.
- signaleert problemen in het leerproces, maakt deze bespreekbaar met de student en andere betrokkenen en durft, waar nodig voor een optimale ontwikkeling van de student, af te wijken van standaarden en de begeleiding verder af te stemmen op het individu.
- heeft een adviserende rol in de uiteindelijke beoordeling van het praktijkleren.
- houdt de eigen kennis op peil, draagt verantwoording voor diens eigen ontwikkeling en deskundigheidsbevordering en vraagt waar nodig ondersteuning aan anderen, zoals de praktijkbegeleider, leidinggevende of docent praktijkleren.

Praktijkbegeleider

De praktijkbegeleider heeft een coördinerende en organiserende rol met betrekking tot praktijkleren. De praktijkbegeleider is vaak meer op afstand betrokken bij de begeleiding en beoordeling van studenten en creëert randvoorwaarden voor het praktijkleren. De praktijkbegeleider heeft vaak een adviserende rol binnen de organisatie met betrekking tot het opleiden van studenten.

De praktijkbegeleider:

- adviseert, ondersteunt en coacht de werkbegeleider (en waar nodig andere betrokkenen), bijvoorbeeld in diens deskundigheidsbevordering of bij problemen in het leerproces van de student.
- is een rolmodel, geeft en ontvangt feedback op een positief kritische manier en stimuleert betrokkenen tot (zelf)reflectie.
- vervult waar nodig een intermediaire rol tussen de werkbegeleider, student en andere betrokkenen bij het leerproces.
- analyseert het leerklimaat op de afdeling en doet voorstellen ter verbetering.
- is veelal de contactpersoon naar school met betrekking tot de voortgang van het leerproces van de student en de planning en plaatsing van studenten.

Leidinggevende

De leidinggevende of manager van de afdeling is eindverantwoordelijk voor het leren en opleiden op de stageplaats en de realisatie van een optimale leeromgeving. De leidinggevende is voorwaardenscheppend en heeft een adviserende, coachende en ondersteunende rol naar de werkbegeleider en eventueel praktijkbegeleider. Ook de leidinggevende is een rolmodel, geeft en ontvangt feedback op een positief kritische manier en stimuleert betrokkenen tot (zelf)reflectie. Waar nodig vervult de leidinggevende een intermediaire rol tussen werkbegeleider, student en andere betrokkenen bij het leerproces.

Betrokkenen vanuit de school

Vanuit de school is er een docent praktijkleren óf een lecturer practitioner betrokken bij het praktijkleren. Daarnaast heeft iedere student een eigen studieloopbaanbegeleider en studentenconsulent voor de duur van de hele opleiding.

Docent praktijkleren

Een docent die verantwoordelijk is voor de begeleiding en beoordeling van studenten bij praktijkleren. De docent praktijkleren richt zich op de student en het contact en de samenwerking tussen de school en de zorgorganisatie.

De docent praktijkleren:

- is intensief betrokken bij de stageplaats. Heeft op meerdere momenten en ook op eigen initiatief contact met de student en andere betrokkenen op de stageplaats.
- verzorgt, eventueel in samenwerking met betrokkenen uit het werkveld, de voorbereiding op de stage en het onderwijs tijdens praktijkleren.
- is een rolmodel, geeft en ontvangt feedback op een positief kritische manier en stimuleert de student tot (zelf)reflectie.
- is hij eindverantwoordelijk voor de beoordeling van de stage die, in overleg met begeleiders uit de praktijk en andere betrokken docenten tot stand komt.
- vervult waar nodig een intermediaire rol tussen de werkbegeleider, student en andere betrokkenen binnen de zorgorganisatie en de school.
- evalueert het praktijkleren met betrokkenen binnen de zorgorganisatie en de school en zoekt afstemming met collega docenten praktijkleren over de inhoud en organisatie van praktijkleren.
- onderhoudt contact met de studieloopbaanbegeleider van de student over de voortgang van het leerproces tijdens het praktijkleren en verwijst de student waar nodig, bijvoorbeeld bij stagnatie in het leerproces, naar de studentconsulent en/of de studieloopbaanbegeleider.
- signaleert ontwikkelingen en nieuwe inzichten in de zorgpraktijk en brengt deze onder de aandacht binnen de school, met als doel de afstemming tussen theorie en praktijk te bevorderen en het onderwijs hier waar nodig op aan te passen.
- ondersteunt de student(en) en betrokkenen uit de organisatie bij het formuleren van afstudeeropdrachten.

Lecturer Practitioner

De lecturer practitioner (LP) is zowel werkzaam in een zorgorganisatie binnen een ZIC of ZIN als binnen de school. Hierdoor vervult de LP een brugfunctie tussen praktijk en theorie. Naast de beschreven rol bij de docent praktijkleren, faciliteert de LP studenten en medewerkers binnen een ZIC of ZIN in (groeps)leerprocessen, verbeterprojecten en praktijkgericht onderzoek. De LP stimuleert kritisch denken en handelen, ondersteunt de kennisontwikkeling en draagt bij aan de ontwikkeling van persoonsgerichte en op evidence gebaseerde zorg (EBP) volgens de principes van Practice Development (Munten e.a.,2012).

Studieloopbaanbegeleider

De studieloopbaanbegeleider (SLB) begeleidt de student gedurende de hele opleiding op het gebied van: zelfstandig en leven lang leren, het samenstellen van de leerroute, het vaststellen van de studievoortgang en bewaakt het totale leerproces gedurende de opleiding. De student en docent praktijkleren houden de SLB op de hoogte van de voortgang binnen het praktijkleren.

Studentconsulent

Studenten kunnen bij de studentconsulent terecht met problemen op het gebied van persoonlijke ontwikkeling (sociale vaardigheden en attitude aspecten) en op het gebied van specifieke leerproblemen zoals leervaardigheden en de blokkades in het leren in de beroepswerkelijkheid. Na een afgebroken of onvoldoende stage neemt de student contact op met diens studentconsulent voor het analyseren van de problemen en te komen tot een plan hoe het vervolg van de opleiding er, met hulp van eventuele ondersteuning, uit kan komen te zien. Supervisie behoort dan tot één van de mogelijkheden.